

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ДОО-2025/032/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Чойбалсан хот 2025 он	Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Болортуул Утас: 7058-4203, Цахим хаяг: bolortuulb@audit.gov.mn Аудитын менежер: И.Сэмжидмаа Утас: 7058-4204, Цахим хаяг: semjidmaai@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Д.Нармандах Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: narmandakhd@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Б.Батжаргал Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: batjargalb@audit.gov.mn
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт.....	3-4
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.....	5-9
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	10
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	10
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....	10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	10
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт.....	10
3.5. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	11
5. Аудитын илрүүлэлт	14
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл.....	15

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

АДБООУС	Аудитын дээд байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ДООА	Дорнод аймаг
НА	Нийцлийн аудит
УСНББООУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

7 дугаар баг, Хэрлэн сум, Дорнод аймаг, 21000
ЗДТГ-ын II байр, Утас/Факс: 7058-4203

2025.02.21 № 153
танай _____-ны № _____-т

ХЭРЛЭН СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН НАРИЙН
БИЧГИЙН ДАРГА Ж.ГЭРЭЛМАА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Бусад асуудал

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй. Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

011022002

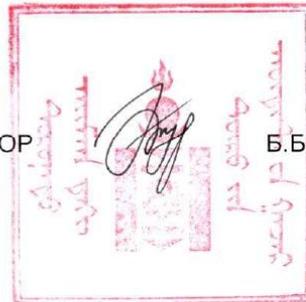
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.БОЛОРТУУЛ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,482,800.00	3,394,950.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	4,482,800.00	3,394,950.00
354	Хангамжийн материал	4,482,800.00	3,394,950.00
35410	Бичиг хэргийн материал	2,588,800.00	2,284,950.00
35420	Аж ахуйн материал	1,894,000.00	1,110,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,505,580.48	13,267,207.78
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,505,580.48	13,267,207.78
392	Биет хөрөнгө	2,505,580.48	13,267,207.78
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	10,681,000.00	23,658,990.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(8,175,419.52)	(10,391,782.22)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	11,116,639.00	11,116,639.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(11,116,639.00)	(11,116,639.00)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,988,380.48	16,662,157.78
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,988,380.48	16,662,157.78
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,988,380.48	16,662,157.78
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	5,170,000.00	5,170,000.00
51101	Өмч: - төрийн	-	-
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,818,380.48	11,492,157.78
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,818,380.48	1,818,380.48
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	9,673,777.30
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,988,380.48	16,662,157.78

Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,182,534,700.00	537,894,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,182,534,700.00	537,894,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	925,000,000.00	120,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	925,000,000.00	120,000,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	257,534,700.00	417,894,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	257,534,700.00	417,894,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,182,356,990.10	528,220,222.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,182,356,990.10	528,220,222.70
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,149,163,173.28	470,399,519.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	125,072,242.18	185,308,505.34
210101	Үндсэн цалин	50,463,822.22	73,663,460.35
210102	Нэмэгдэл	53,424,618.22	83,221,664.99
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2,016,000.00	330,000.00
210104	Урамшуулал	19,167,801.74	28,093,380.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	13,988,400.00	20,581,500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	9,512,200.00	13,917,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	895,300.00	1,332,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,118,900.00	1,665,700.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	223,800.00	332,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,238,200.00	3,332,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,310,620.00	5,525,000.34
210401	Бичиг хэрэг	1,753,390.00	3,515,000.34
210402	Тээвэр, шатахуун	-	1,760,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	498,160.00	250,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,285,000.00	2,279,000.00
210604	Урсгал засвар	2,285,000.00	2,279,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	404,000.00	400,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	404,000.00	400,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	921,959,200.00	122,920,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	921,959,200.00	122,920,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	83,143,711.10	133,385,513.95
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	80,997,511.00	131,169,151.25
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	2,146,200.10	2,216,362.70
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	33,193,816.82	57,820,703.07
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	31,000,000.00	31,000,000.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	31,000,000.00	31,000,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,000,000.00	23,803,567.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	21,803,567.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	2,000,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,193,816.82	3,017,136.07
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,193,816.82	3,017,136.07
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	177,709.90	9,673,777.30
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	177,709.90	9,673,777.30

Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,182,534,700.00	537,894,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,182,534,700.00	537,894,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	925,000,000.00	120,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	925,000,000.00	120,000,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	257,534,700.00	417,894,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	257,534,700.00	417,894,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,182,534,700.00	537,894,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,182,534,700.00	537,894,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,149,340,883.18	480,073,296.93
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	125,072,242.18	185,308,505.34
210101	Үндсэн цалин	50,463,822.22	73,663,460.35
210102	Нэмэгдэл	53,424,618.22	83,221,664.99
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2,016,000.00	330,000.00
210104	Урамшуулал	19,167,801.74	28,093,380.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	13,988,400.00	20,581,500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	9,512,200.00	13,917,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	895,300.00	1,332,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,118,900.00	1,665,700.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	223,800.00	332,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,238,200.00	3,332,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,784,530.00	5,221,150.34
210401	Бичиг хэрэг	1,485,300.00	2,652,339.33
210402	Тээвэр, шатахуун	-	1,828,135.17
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	59,070.00	68,135.17
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	498,160.00	672,540.67
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,135,000.00	13,542,990.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	650,000.00	12,977,990.00
210604	Урсгал засвар	3,485,000.00	565,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	404,000.00	400,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	404,000.00	400,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	921,959,200.00	123,850,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	921,959,200.00	123,850,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	80,997,511.00	131,169,151.25
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	80,997,511.00	131,169,151.25
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	33,193,816.82	57,820,703.07
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	31,000,000.00	31,000,000.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	31,000,000.00	31,000,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,000,000.00	23,803,567.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	21,803,567.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	2,000,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,193,816.82	3,017,136.07
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,193,816.82	3,017,136.07

Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	5,170,000.00	1,818,380.48	6,988,380.48
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			0.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	5,170,000.00	1,818,380.48	6,988,380.48
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт			0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт			0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз			0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн			0.00
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	5,170,000.00	1,818,380.48	6,988,380.48
D01	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	5,170,000.00	1,818,380.48	6,988,380.48
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	5,170,000.00	1,818,380.48	6,988,380.48
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	9,673,777.30	9,673,777.30
D09	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	5,170,000.00	11,492,157.78	16,662,157.78

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	417,894,000.00	414,876,863.93
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	417,894,000.00	414,876,863.93
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	363,090,000.00	360,073,296.93
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	186,407,600.00	185,308,505.34
210101	Үндсэн цалин	88,127,200.00	73,663,460.35
210102	Нэмэгдэл	76,362,800.00	83,221,664.99
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	330,000.00	330,000.00
210104	Урамшуулал	21,587,600.00	28,093,380.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	20,825,500.00	20,581,500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	14,161,600.00	13,917,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,332,900.00	1,332,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,665,700.00	1,665,700.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	332,900.00	332,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,332,400.00	3,332,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,312,400.00	5,221,150.34
210401	Бичиг хэрэг	2,080,800.00	2,652,339.33
210402	Тээвэр, шатахуун	2,006,400.00	1,828,135.17
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	524,400.00	68,135.17
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	700,800.00	672,540.67
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,547,000.00	13,542,990.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	12,978,000.00	12,977,990.00
210604	Урсгал засвар	569,000.00	565,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,136,000.00	400,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,136,000.00	400,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,858,400.00	3,850,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,858,400.00	3,850,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	132,003,100.00	131,169,151.25
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	132,003,100.00	131,169,151.25
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	54,804,000.00	54,803,567.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	31,000,000.00	31,000,000.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	31,000,000.00	31,000,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,804,000.00	23,803,567.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	21,804,000.00	21,803,567.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,000,000.00	2,000,000.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	120,000,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	120,000,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	120,000,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	120,000,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	120,000,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	120,000,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	120,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	120,000,000.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 104.2 сая төгрөгийн 3 зөрчил илэрсэнд 91.3 сая төгрөгийн 2 зөрчилд албан шаардлага, 12.9 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

5.1 Албан шаардлага

- Улс төрийн намуудад төсвөөс намын суудлын мөнгө шилжүүлсэн байна. Ардчилсан намд 7.0 сая төгрөг, Монгол ардын намд 24.0 сая төгрөг нийт 31.0 сая төгрөг.
- Хэрлэн сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын даргын 2024 оны А/03 захирамжаар хурлын 31 төлөөлөгчдөд 60.3 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон байна. Эдгээр зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль 15 дугаар зүйлийн 15.1.3 “хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох” гэж заасныг тус тус зөрчсөн тул зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага өгөв.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

- Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Орон нутгийн сонгуулийн үр дүнд чөлөөлөгдсөн аймгийн ИТХ-ын даргад Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 78 дугаар зүйлийн 78.1 -д "Аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн Хурлын дарга болон бүх шатны Засаг дарга ээлжит сонгуулийн дүнд албан тушаалаасаа чөлөөлөгдсөн бол тэдгээрт урьд нь эрхэлж байсан албан тушаалын зургаан сарын цалинтай тэнцэх хэмжээний нэг удаагийн тэтгэмж олгоно." гэж заасны дагуу 12.9 сая төгрөгийн тэтгэмжийг бодож олгоогүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Орон нутгийн сонгуулийн үр дүнд чөлөөлөгдсөн албан тушаалтанд олгох тэтгэмжийг холбогдох хууль, журмын дагуу зохион байгуулж ажиллах зөвлөмж өгөв.

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д заасны дагуу “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ”. Харин зөвлөмжийн биелэлтийг 2025 оны 6 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс										
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн	

**Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

Улс төрийн намуудад төсвөөс намын суудлын мөнгө шилжүүлсэн	1	31,000.0	-	-	1	31,000.0	-	-	-	-	-	-
Хууль, тогтоомжид заагдаагүй урамшуулал олгосон.	1	60,333.3	-	-	1	60,333.3	-	-	-	-	-	-
ИТХ-ын даргад тэтгэмж олгоогүй.	1	12,870.0	-	-	-	-	1	12,870.0	-	-	-	-
Дүн	3	104,203.3			2	91,333.3	1	12,870.0	-	-	-	-

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2025 оны 02 сарын 21 өдөр

Дугаар 07-20А-2025/032/НР-СТА-ТШЗ

Чойбалсан хот

Г

Г

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд суудал авсан улс төрийн намуудад төсвөөс 31.0 сая төгрөгийн дэмжлэг (намын суудлын мөнгө) шилжүүлсэн.
2. Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын даргын 2024 оны А/03 захирамжаар хурлын 31 төлөөлөгчдөд нийт 60.3 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон байна.

Эдгээр зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль 15 дугаар зүйлийн 15.1.3 "хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох" гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.4 "Төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан, ..." гэж заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр урамшуулал, дэмжлэг олгохгүй байх.
2. Албан шаардлагын биелэлтийг 2025 оны 6 дугаар сарын 25-ны дотор Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын нарийн бичгийн дарга Ж.Гэрэлмаа, нягтлан бодогч Д.Алтансүвд нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АХЛАХ АУДИТОР

Б.БАТЖАРГАЛ

011041491